

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ศุภรดา งบสูงเนิน¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง ด้วยสถิติ (t - Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน จำนวน จำนวนทั้งสิ้น 356 คนผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการร่วมปฏิบัติ อยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การดำเนินงาน, องค์การบริหารส่วนตำบล

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

ที่อยู่: 14 ม.4 ต.ปะตง อ.สอยดาว จ.จันทบุรี 22180

Email: indsmile6519@gmail.com

Participation of people in the Implementation process of Patong Administrative Organiztion Soi-dao District Chanttaburi Province

Supharada Ngobsunnone¹

Abstract

The objectives of this study were to researching public participation spectrum and public participation in Patong Sub-district Administrative Organization, Soi Dao, Chanthaburi Province in comparison. Also, data were analyzed using T-Test statistic instrument was statistically significant at the 0.05 level. The sample consisted of 356 representatives from each household. Following the result of this research, there is a highly effective level of public participation especially in collaboration which is the highest level. In the other hand, the differentiation of the level of public participate operation is a statistically significant difference by education at the 95% confidence level.

Key words: Participation, Operations, Sub-district Administrative Organization

¹ Graduate student, Public Administration Program, Political Science Major
Address 14 M.4 Tambol Padong, Soi-dao Distric, Chanttaburi Province 22180
Email: indsmile6519@gmail.com

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหัวใจของการปกครองในระดับต้นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จากการที่ประเทศไทยมีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยและมีช่องทางให้ประชาชนได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติถือเป็นหลักสากลที่อารยะประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และปัจจุบันการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มาใช้โดยมีแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาล มีส่วนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในแต่ละขั้นตอน เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เกิดความคุ้มค่า ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมส่วนรวม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด มีความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพด้วย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 ต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การร่วมตัดสินใจรวมถึงการตรวจสอบ

การใช้อำนาจอธิปไตยในระดับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มียุทธศาสตร์การพัฒนาปรับกระบวนการพัฒนาให้เชื่อมโยงและเกิดบูรณาการระหว่าง “บนลงล่าง” และ “ล่างขึ้นบน” ให้สามารถตอบสนองการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับชาติระดับพื้นที่ระดับท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ในกระบวนการพัฒนา

จากการมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้ภาครัฐในระดับท้องถิ่นต่าง ๆ ต้องมุ่งแสวงหารูปแบบการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นในการด้านการบริหารงานของท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ด้านนโยบายสาธารณะที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้กับประชาชนในท้องถิ่น นโยบายบางอย่างดำเนินการไปแล้วเกิดประโยชน์สูงสุด ยังมีอีกหลายอย่างที่ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการในการดำเนินการพัฒนาต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติที่ยังมีแนวคิดว่าเป็นเรื่องของรัฐประชาชนเป็นเพียงผู้รับผลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ผลที่ตามมาคือโครงการและรายละเอียดการทำงานต่าง ๆ ถูกยัดเยียด แก่ชาวบ้าน และชาวบ้านถูกดึงให้ร่วมมือแทนที่จะมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการตัดสินใจ ความพยายามเช่นนี้นอกจากจะไม่เปิดโอกาสให้แก่ประชาชนพัฒนาดตนเองจากการมีส่วนร่วมแล้ว ยังเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชนและตอกย้ำลักษณะพึ่งพิงราชการมากขึ้น แม้ว่าการมุ่งพัฒนาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะเป็นเรื่องยากลำบาก แต่ถ้าหากกระทำได้สำเร็จจะเกิดผลต่อการพัฒนาที่สืบเนื่องต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และเป็นวิธีเดียว

ที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองให้อยู่อย่างมีความสุข

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี และผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

1. ด้านการร่วมคิด
2. ด้านการร่วมวางแผน
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ
4. ด้านการร่วมติดตามและ ประเมินผล
5. ด้านการร่วมรับประโยชน์

บุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เบญจมะโน (2545) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอยู่ในช่วง 26 – 35 ปี มีวุฒิ การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด สำหรับ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ อ.บ.ต. ใน ระดับมาก มีความคาดหวังในผลประโยชน์ระดับ ปานกลาง มีทัศนคติต่อ อ.บ.ต. ในเชิงบวกมากที่สุด มีความเชื่อในตัวผู้นำมาก ประชาชนมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานของ อ.บ.ต. ในระดับปานกลาง และ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษาและรายได้ของประชาชน มีความสำคัญ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ของ อ.บ.ต. อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้นอาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ อ.บ.ต. ส่วนปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ ความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชน ทัศนคติ ต่อ อ.บ.ต. ความเชื่อในตัวผู้นำ มีความสำคัญ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ของ อ.บ.ต. อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ อ.บ.ต. ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการดำเนินงานของ อ.บ.ต.

กัลป์ยานพันธ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมี ส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลถนอมศึกษาเฉพาะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง

2. เพศและอายุที่แตกต่างกันทำให้ระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพ ระดับการศึกษาและ รายได้ที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5 โดยพบว่า อาชีพค้าขาย ทำธุรกิจ พนักงานบริษัท มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้าง ส่วนอาชีพรับข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐ มีส่วนร่วมมากกว่าเกษตรกรกรรม และอาชีพรับจ้าง ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ ปวช., มีส่วนร่วมมากกว่า ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่วน ร่วมมากกว่าประถมศึกษา รายได้ต่ำกว่า 3,001- 6,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ารายได้ 6,001-9,000 บาท

จันทร์สิงห์ (2550) ได้วิจัยเรื่องการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา เทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยใช้วิธีการศึกษาเชิง สำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหัวหน้าส่วนการบริหาร หัวหน้าฝ่าย หัวหน้า งาน และพนักงานของเทศบาลเมืองบางมูลนาก มี ความคิดเห็นทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการ วางแผนพัฒนาเทศบาลบางมูลนากในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก และกลุ่มประชาชนทั่วไป ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน พัฒนาเมืองบางมูลนาก พบว่า เพศ ระดับ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ย การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองความคิดเห็น และสภาพ

กระบวนการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเมืองบางมูลนาก

ปีพ.ศ. 2551 ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองธาตุทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นเมืองน่าอยู่โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของประชาชน พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกัน มีความต้องการในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นเมืองน่าอยู่แตกต่างกัน

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

N หมายถึง ขนาดประชากร

e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

แทนค่าจากสูตร ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ดังนั้น ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558 ถึงเดือน เมษายน 2559 จำนวน 3,198ครัวเรือนตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว (ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนราษฎรองค์การบริหารส่วนตำบลปะตง)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 3,198 ครัวเรือนที่เป็นหัวหน้าครอบครัว โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนทั้งสิ้น 356 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายดังนี้

$$n = \frac{3,198}{1 + (3,198)0.0025}$$

ได้แก่เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วม

ปฏิบัติ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล และ
ด้านการร่วมรับประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างของ
ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยคิดเป็นร้อยละ
50.6 มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ
34.8 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.9
มีระดับศึกษามัธยมตอนต้น/ปลาย/ปวช. คิดเป็น

ร้อยละ 44.4 มีอาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 42.7 มี
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 -30,000 บาท

ผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมอยู่
ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการร่วมปฏิบัติ อยู่ใน
ระดับสูง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลปะตง
อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ปัจจัย	การมีส่วนร่วม		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการร่วมคิด	3.24	0.46	ปานกลาง	5
ด้านการร่วมวางแผน	3.40	0.54	ปานกลาง	3
ด้านการร่วมปฏิบัติ	3.64	0.52	สูง	1
ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล	3.38	0.42	ปานกลาง	4
ด้านการร่วมรับประโยชน์	3.57	0.47	สูง	2
รวม	3.45	0.32	สูง	-

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับการมีส่วนร่วม
ของประชาชนด้านการร่วมคิดอยู่ในระดับปานกลาง
และพบว่าระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่
ประชาชนร่วมเสนอปัญหาหรือความเดือดร้อนของ
ชุมชนต่อเวทีประชาคม ระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนด้านการร่วมวางแผนอยู่ในระดับปาน
กลาง และพบว่าระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ได้แก่ทราบหรือไม่ว่ามีคนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

คัดเลือกโครงการ/กิจกรรม และระดับการมีส่วน
ร่วมของประชาชนด้านการร่วมติดตามและ
ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าระดับ
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่เข้าร่วมตรวจสอบ
การใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนา
อบต. ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้าน
การปฏิบัติและด้านการร่วมรับประโยชน์อยู่ใน
ระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการ ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.468	.367	3.648	.006*
ภายในกลุ่ม	351	35.312	.101	-	-
รวม	355	36.780	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันข้อค้นพบเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

การอภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมพรธณ (2551) และงานวิจัยของ วัชร (2545) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน

อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในตำบลวังตะเคียน มีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ายังมีข้อจำกัดบางอย่างที่ประชาชนอาจยังไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติได้อย่างเต็มที่และทั่วถึงได้ทุกแผนงานทุกโครงการของภาครัฐจึงทำให้ค่าที่ได้อยู่ในระดับดังกล่าวยังไม่ถึงกับมากหรือมากที่สุด

ด้านร่วมคิด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์กรของภาครัฐยังมีแนวคิดเดิมคือบางเรื่องไม่ควรให้ประชาชนเข้ามามีรับรู้หรืออาจจะเป็นเพราะประชาชนอาจขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมคิดวิสัยทัศน์ของท้องถิ่น ภายใต้ทิศทางการพัฒนาประเทศจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ทำให้ประชาชนยังอาจขาดความรู้ในเรื่องดังกล่าว ผลที่ได้ในการด้านร่วมคิดจึงอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีทศ (2550) ด้านการร่วมวางแผน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านความคิดในการคิดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์จะต้องมีการวางแผนร่วมกันของคนในท้องถิ่น อาจมีการกำหนดกิจกรรมหรือโครงการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละปีซึ่งอาจเป็นเวลานาน ประชาชนจึงไม่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน หรืออาจเป็นเพราะ อบต. ไม่มีความชัดเจนในการกำหนดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ตลอดจนการปฏิบัตินโยบายสาธารณะจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ชุ่มชื่น (2550)

ด้านการร่วมปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการร่วมปฏิบัติ เป็นการรวมคนในกลุ่มต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้ ภายใต้งานที่ดำเนินการแก้ปัญหของท้องถิ่น เกิดขึ้นร่วมกันปฏิบัติร่วมกันซึ่งจะเป็นไปตามภารกิจแต่ละองค์กรรับผิดชอบตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ เป็นการเน้นให้คนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวในท้องถิ่นของตน เพื่อเป็นการปลูกฝังให้คนรักท้องถิ่น มีจิตสำนึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นที่จะร่วมกันพัฒนาเป็นคนดีของสังคม และการปฏิบัติต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรอื่น ไม่ว่าจะเป็นวัด สถานพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จผลที่ได้จึงอยู่ในระดับมากแต่ยังไม่ถึงกับมากที่สุด อบต. หนองไผ่แก้วจึงควรมีการเร่งปลูกจิตสำนึกประชาชนในท้องถิ่นมากกว่านี้ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรสว่าง (2548) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังมีความคิดว่าเมื่อทำกิจกรรมหรือโครงการไปแล้วเป็นเรื่องของหน่วยงานรัฐที่ต้องดำเนินการติดตามผลและประเมินผลแทนที่จะเป็นตัวประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องดังกล่าวและบางคนอาจจะไม่อยากจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรืออาจเห็นว่าเมื่อเข้าไปร่วมในการติดตามและประเมินผลอาจทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค วิธีการปฏิบัติซึ่งประชาชนไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ ผลที่ได้จึงอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ จงวุฒิเวศน์ (2550)

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมองว่าจากการที่ทุกคน ทุกองค์กร ได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และเกิดผลตามที่ตั้งจุดประสงค์และเป้าหมายไว้ ทุกคนก็จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติร่วมกัน และทุกคนจะต้องรักษาประโยชน์ที่ได้นี้ให้ได้รับตลอดไป หากได้มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ย่อมไม่ยากที่จะเกิดประชาคมท้องถิ่น แต่สิ่งที่ยากคือ ทำอย่างไรให้เกิดกิจกรรมการรวมกลุ่มกันขององค์กรต่าง ๆ ให้ได้ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างประชาคมท้องถิ่น ความสำเร็จของการรวมกลุ่มอย่างหนึ่ง คือ การที่คนเสียผลประโยชน์ร่วมกัน จะรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ ฉะนั้นจึงควรเริ่มต้นจากการจัดกิจกรรมให้คนในท้องถิ่นเห็นว่าจะเสียผลประโยชน์

เป็นเรื่องสำคัญ ค่าที่ได้จึงอยู่ในภาพรวมมีส่วนร่วมมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาคำรณ (2551) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อยู่ในระดับมากทุกด้าน

การทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่แก้ว แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในเรื่องการศึกษา ในแต่ละระดับจะมีการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ทำให้คิดแตกต่างกันออกไปผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมอาจคิดไปคนละแบบกับผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่า ปริญญาตรีถ้าสังคมมีการศึกษาต่ำ หมายความว่าราษฎรที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงการมีส่วนร่วมก็มีน้อย การพัฒนาเป็นสังคมเมืองก็ต่ำ สิ่งเหล่านี้ก็คือ ข้อจำกัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญการที่ประชาชนมีการศึกษา จะมีผลในเรื่องการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะถ้าหากประชาชนไม่รู้เรื่องการเข้ามามีส่วนร่วม หรือจัดการบริหารสาธารณะร่วมกับภาครัฐได้

ก็จะเป็นการบริหารปกครองแบบโบราณ ที่ประชาชนมีหน้าที่ออกไปลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้ง โดยที่ไม่ทราบเลยว่าการเลือกตั้งแล้วได้อะไรจากการกระทำนั้น ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเหตุผล ที่ทำให้ประชาชนตำบลหนองไผ่แก้ว มีความคิดเห็นแตกต่างกันไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุ่มชื่น (2550) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลป์ยาณพันธ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานส่วนตำบลแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการใช้ผลวิจัย

1. ควรมีการสำรวจปัญหาหรือความเดือดร้อนของประชาชนเป็นชุมชนไปและหาทางแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนด้านการติดตามและประเมินผลประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือระดับการเข้าร่วมในเรื่องตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนา อบต. ปะตง จึงควรเปิดเผยข้อมูล การใช้จ่ายงบประมาณแต่ละกิจกรรม/โครงการ ให้ประชาชนได้ทราบอย่างถูกต้องชัดเจน
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆของหน่วยงานให้ประชาชนได้ทราบและได้เข้าไปร่วมในการ

ดำเนินงานทั้งก่อน ระหว่าง และการทำงานทุก
ขั้นตอน

3. ควรจัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
ด้านความปลอดภัยและความมั่นคงให้เพิ่มมากขึ้น

4. ควรมีการรณรงค์ถึงการมีส่วนร่วม การมี
ส่วนได้ส่วนเสียผลประโยชน์ที่จะได้รับการเข้า
มามีส่วนร่วมในการบริหารงานในท้องถิ่นตนเอง
เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการสมประโยชน์
ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
พื้นที่จังหวัดจันทบุรีทั้งหมดเพื่อให้ได้ข้อมูลและ
บริบทของการมีส่วนร่วมในภาพรวมของอำเภอ
หรือจังหวัด ได้ครอบคลุมแล้วนำผลการวิจัยมา
วิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาแนวทางในการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.ควรทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วม การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี เพื่อนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางใน
พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

References

- Benjamin, Malee (2545). **Public participation in the operation of Huay Kapi Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Chonburi Province**, Burapha University.
- Chanshing, Nakrob.(2550). **The study of public participation in the development planning of Bang Mun Nak Municipality Khon Kaen**. Master of Public Health thesis, Khonkaen University
- Cha-Khamrun, Warunee. (2551). **The participation of people in organizing the community community stage for the development of Na Haeo Subdistrict Municipality, Na Haeo District, Loei Province**. Master of Social Sciences, Thesis, Kasetsart University.
- Chomchuen, Chanit. (2550). **Public participation in the 3-year development plan of Kho Hong Subdistrict Municipality, Hat Yai District, Songkhla Province**. Master of Public Health thesis, Khonkaen University.
- Chongwutiwet, Niran. (2550). **Public participation in rural development**. Bangkok :Saksopa.
- Kalayanapan, Chintana. (2549). **People's Participation in Local Administration: Case Study of Tambon Nong Ri** . Master of Business Administration Thesis, Sripatum University at Chonburi.

- Nern Sawang, Nu-Thong (2548). **Civil society and local development participation: a case study of Yang Noeng Subdistrict Municipality, Saraphi District, Chiang Mai Province.** Bachelor of Political Science Thesis, Political and Administrative Studies, Graduate School, Chiang Mai University.
- Pattamaphan, Chaiyuth (2551). **The need of people to participate in local development to be a livable city: a case study of That Thong Subdistrict Municipality, Bo Thong District, Chonburi Province .** Master of Business Administration Thesis, Sripatum University at Chonburi.
- Trithos, Sakda. (2550). **Participation of the sub-district community towards the operation of the infrastructure of Samut Sakhon Provincial Administration Organization.** Master of Social Sciences, Thesis, Kasetsart University.
- Watchara, Aphon. (2545). **Public participation in local development administration of the subdistrict administrative organization: a case study: Wang Takhian Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Chachoengsao Province.** Public policy and management, Burapha University.